

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Jászberény, Szent István Krt.18-20.

Telefon: 06-57-412-236

E-mail: bolcsode@pr.hu

Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Szakmai Program

TARTALOMJEGYZÉK

1.Intézményi alapadatok.....	3
1.1.Bevezetés.....	4
2.Pedagógiai hitvallásunk	5
2.1.Az ellátottak jogai.....	6
2.2.A személyes gondoskodást végzők jogai	6
3.A kisgyermeknevelő, mint modell	6
4. A bölcsőde feladata.....	7
5. A bölcsőde funkcionális felépítése.....	7
6. Az intézmény személyi feltételei	8
6.1.A bölcsőde személyi feltételei	8
6.2.A Védőnői Szolgálat személyi feltételei.....	9
7. Kiemelt szakmai célok.....	9
8. A bölcsődei nevelés alapvető szabályai	10
8.1. A család rendszerszemléletű megközelítésének szabálya	10
8.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadásának szabálya	10
8.3. A családi nevelés elsődleges tiszteletének a szabálya	10
8.4. A kisgyermeki személyiség tiszteletének szabálya	10
8.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	11
8.6. A biztonság és a stabilitás megteremtésének szabálya	11
8.7. Fokozatosság megvalósításának szabálya	11
8.8. Egyéni bánásmód szabálya	11
8.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentőségének szabálya	12
8.10.A gyermeki kompetenciakésztetés támogatásának szabálya	12
9. A bölcsődei nevelés feladatai	12
10. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	13
10.1. Tanulás.....	13
10.2. Gondozás	14
10.3. Játék	14
10.4. Mozgás.....	15
10.5. Mondóka, ének	15
10.6. Vers, mese	16

10.7. Alkotó tevékenységek.....	17
10.8. Egyéb tevékenységek	17
11. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	18
11.1. „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer.....	18
11.2. Gyermekcsoportok szervezése.....	18
11.3. Tárgyi feltételek.....	18
11.4. Napirend	19
12. Családok támogatásának módszerei, lehetőségei	19
12.1. Családlátogatás	20
12.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás.....	20
12.3. Napi kapcsolattartás.....	20
12.4. Egyéni beszélgetések	20
12.5. A szülőcsoportos beszélgetések.....	20
12.6. A kisgyermekes családoknak szóló közös szabadidős programok.....	21
12.7. Indirekt kapcsolattartási formák	21
13. A bölcsőde kapcsolatrendszere.....	21
13.1. Kapcsolattartás területei.....	22
13.2. Rendezvényeink.....	23
14. Megvalósítani kívánt program, cél	23
15. Hosszú távú céljaink.....	24
Védőnői Szolgálat Szakmai Program	29
Anyatejgyűjtő Szakmai Program.....	43
Záró rendelkezések.....	52

1.INTÉZMÉNYI ALAPADATOK:

Intézmény neve: Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat

Intézmény székhelye: Jászberény, Szent István krt. 18.-20.

Telephelyei:

1. 5100 Jászberény, Thököly út 13. (Védőnői Szolgálat: védőnők önálló szakmai intézményegysége)
2. 5100 Jászberény Szelei út 2. (Anyatejgyűjtő)

Elérhetőségek:

E-mail: bolcsode@pr.hu

Telefon: 06 (57) 412-236

Mobil:06-20-371-84-11

Honlap: <http://www.jaszbereny.hu/bolcsode/>

Fenntartó neve: Jászberény Városi Önkormányzat

Működési területe: Jászberény város közigazgatási területe, kistérségi terület

Az intézmény vezetője: Tóth Mónika

Intézményvezető helyettes: Sebőkné Kis Zsuzsanna

Közalkalmazotti Tanács elnöke: Rédei Barnabásné

Ágazati azonosító: S0051663

Törzskönyvi azonosító:661672

Készítette: Tóth Mónika intézményvezető

Nyitvatartási idő:

A bölcsőde 5 napos munkarend szerint üzemel (hétfőtől péntekig). A bölcsőde munkanapokon, 6.00 – 17.00 óráig van nyitva.

„A gyermek a legtökéletesebb teremtmény, mert egyedül ő tudja megalkotni saját egyéniségét. A gyermek lelke lágy viaszhoz vagy fehér papírhoz hasonló, ahová magának a gyermeknek kell belevésni a képzeteket.”

/Maria Montessori/

1.1 Bevezetés:

A Városi Önkormányzat Bölcsőde több mint 40 éve neveli és gondozza a gyermekeket kiváló szakemberek közös együttműködésével. Célunk az eddigi szakmai színvonal megtartása, magasabb szintre emelése, valamint a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése. Fő feladatunk a Szakmai Program megvalósítása, mely alkalmazása során figyelembe vesszük a gyermekek és a szülők igényeit. A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek nem sértik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermek számára. A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától vehető fel.

a) harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig,
b) annak az évnek az augusztus 31-éig, amelyben a harmadik életévét, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti, vagy
c) annak az évnek a december 31-éig, amelyben a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, ha a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.

(2) Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

2.PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK:

- ✓ A mi intézményünk egy különleges és nagyszerű hely a gyermekeknek, szüleiknek és az itt dolgozó munkatársaknak egyaránt. Sokrétű feladatok és ellátási formák színesítik napjainkat.
- ✓ Okleveles gondozónők, szakgondozónők, főiskolát végzett kisgyermeknevelők biztosítják a gyermekek magas szintű gondozását, nevelését, fejlesztését.
- ✓ Fontos küldetésnek tekintjük a családok segítségét. A ránk bízott gyermekeket családias környezetben fogadjuk, és sok szeretettel vesszük Őket körül. Rendszeresen tartunk csoportos szülői értekezleteket, ahol nevelési kérdések megvitatására, a pozitív vélemények, megerősítésére kerül sor. A beszélgetések nagy értéke az egymás mélyebb megismerése, a szülői kompetencia, a családok igényeinek tiszteletben tartása.
- ✓ Biztonságérzetet nyújtó, érzelemgazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfeledt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat, és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége.
- ✓ A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelent. Ebben a folyamatban nincs kiinduló és elérendő fejlettségi szint, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl.: nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.).
- ✓ Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a körül ölelő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak. Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, mely a későbbiekben segíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Az élet első éveiben ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztéssel lehet elérni.
- ✓ Mi erre hangolódva, a kéréseket meghallgatva működtetjük intézményünket.

2.1 Az ellátottak jogai:

Az intézmény az ellátottak, ill. hozzátartozóik érdekvédelmének, panaszjoguk gyakorlásának céljából Érdekképviselői Fórumot működtet. Részletes szabályait a Házirend, ill. annak melléklete (Érdekképviselői Fórum működési szabályzata) tartalmazzák. A szabályzat egy példányát, ill. az Érdekképviselői Fórum tagjainak valamint az Ellátott jogi képviselő, nevét és elérhetőségét az intézmény vezetője, jól látható helyre kifüggeszti.

Bölcsődei ellátottaink védelmére szolgál a vonatkozó jogszabály azon előírása, amely kötelezi a dolgozókat nyilatkozat (nincs ellene gyermekvédelemmel kapcsolatos büntetőeljárás, eltiltás) tételre, valamint az éves munkaköri alkalmassági vizsgálatra.

2.2 A személyes gondoskodást végzők jogai:

A munkaviszonyban álló személyeknek biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést megkapják,
- tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék,
- valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra a törvényben meghatározottak szerint.

Intézményünk dolgozói részére Közalkalmazotti Tanácsot működtet, melynek működési és jogosultságainak részletes szabályait a Közalkalmazotti Szabályzat tartalmazza.

A munkaköri leírás tartalmazza a dolgozók jogait és kötelességeit.

Jogsérelem esetén panasszal fordulhatnak az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartóhoz.

3.A KISGYERMEKNEVELŐ, MINT MODELL:

A jó kisgyermeknevelő gondoskodásáért nem vár hálát, heves szenvedélyeket, hanem örömet leli magában a gondoskodásban és annak eredményében. Nem szüksége, hogy minduntalan beavatkozzék abba, ami történik, hanem van türelme várni, megfigyelni, de ha szükség van a beavatkozásra, azt körültekintően, tapintatosan teszi. Rendelkezik a figyelem összpontosításának és megosztásának képességével. A váratlan feladatokat be tudja illeszteni a munka normális menetébe. Kiegyensúlyozott, nyugodt. Mozdulatai lágyak, puhák és finomak. Minden tette értékhordozó és értékközvetítő. Bölcsődés korban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Ebben az életkorban különösen

meghatározó a kisgyermeknevelő személyisége, hiszen a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretet és érzelmileg legközelebb álló felnőtt kedvéért. A kisgyermeknevelő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége, feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Napközben helyettesítenie kell az anyát. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a nevelői magatartás feltételezi az önállóságot, a rugalmasságot, a döntési és helyzetfelismerő képesség meglétét.

4.A BÖLCSŐDE FELADATA:

- napközbeni kisgyermek ellátás,
- magas színvonalú gondozó-nevelő munka biztosítása az ellátottak számára,
- ellátotti és alkalmazotti ételmezés,
- költségvetési gazdálkodás,
- munkaerő és bér gazdálkodás,
- műszaki és karbantartási feladatok,
- a térítési díjak beszedésével, vagyonnal kapcsolatban a számvitel által előírt nyilvántartások vezetése,
- a Polgármesteri Hivatal által kért adatszolgáltatási feladatok teljesítése,
- A hatályos jogszabályok alapján meghatározott nyilvántartások, statisztikák, dokumentumok naprakész vezetése.

5.A BÖLCSŐDE FUNKCIONÁLIS FELÉPÍTMÉNYE:

Férőhelyek száma: 62

1. A gyermekek által használt helyiségek:

Gondozási egységek száma: 3

Két gondozási egység: 2-2 csoportszobából, gyermeköltözőből és gyermekfürdőszobából, egy gondozási egység: 1 csoportszobából, gyermeköltözőből és gyermekfürdőszobából áll.

A vonatkozó jogszabály értelmében a csoportok létszáma:

Egy csoport 10 férőhely, egy csoport 12 férőhely (két év alattiak fogadására), két csoport 13 férőhely, egy csoport 14 férőhellyel működhet.

2. A bölcsőde egyéb helyiségei

Vezetői iroda, gazdasági iroda, mosó-vasaló helyiség, textil raktár, takarítószeres raktár (2), konyha, zöldségraktár, előkészítő (2), száraz áruraktár, tálalók (2), moslékforraló, játékraktár, kazánház, gázfogadó, bútorraktár.

3. A dolgozók szociális helyiségei

Étkező, öltöző, zuhanyzó, WC-k.

6.AZ INTÉZMÉNY SZEMÉLYI FELTÉTELEI:

6.1 A bölcsőde személyi feltételei:

Intézményvezető	1 fő
Intézményvezető helyettes (kisgyermeknevelőként gyermekcsoportban dolgozik)	1 fő
Élelmezésvezető	1 fő
Bölcsődei szakgondozó	1 fő
Csecsemő-és kisgyermekgondozó	1 fő
Csecsemő-és gyermekgondozó	3 fő
Csecsemő-és gyermeknevelő-gondozó	3 fő
Kisgyermekgondozó-nevelő	1 fő
Szakács	1 fő
Konyhai kisegítő	2 fő
Kisegítő (mosó, vasaló, takarító)	1 fő
Fűtő, kerti munkás	1 fő
Takarítónő	2 fő
Adminisztrátor	1 fő

6.2 A Védőnői Szolgálat személyi feltételei:

Védőnő	11
Takarítónő	4
Sofőr-karbantartó	1

7. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK:

1) Alapellátás

Színvonalas, a gyermek igényeit kielégítő szakmai munka.

A bölcsődébe felvételt nyert három éven aluli gyermekek magas szintű ellátása, gondozása, nevelése, a testi és szellemi fejlődésük elősegítése, harmonikussá tétele.

Programjainkat a négy évszak jellegzetességeit, változásait felölelve fogalmazzuk meg (tél, tavasz, nyár, ősz). Törekszünk, hogy az udvari élet a szobai élet folytatása legyen.

2) Szolgáltatás

A költségvetési szerv kiegészítő és vállalkozási tevékenységet nem végez.

3) Élelmezés

A gondozottak és az alkalmazottak minőségi és mennyiségi élelmezésének biztosítása az érvényes jogszabályok alapján.

A HACCP elvein alapuló élelmiszer biztonsági rendszer működtetése.

4) Képzés, továbbképzés elősegítése, biztosítása

A bölcsőde minden szakembere a jogszabályban előírt szakképesítéssel rendelkezzen.

Elősegíteni, hogy minél több szakdolgozó részt vegyen:

- központi továbbképzéseken (kredit pontgyűjtés)
- szakmai kongresszuson
- szakmai napokon
- szakmai klubfoglalkozáson

8. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPVETŐ SZABÁLYAI:

8.1. A család rendszerszemléletű megközelítésének szabálya:

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése.

- Nem csak a kisgyermeket, hanem a családot tekinti kiinduló pontnak. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről.
- Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

8.2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadásának szabálya:

- A kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja.
- A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

8.3. A családi nevelés elsődleges tiszteletének szabálya:

- A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége.
- A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.
- Szülők számára lehetővé kell tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

8.4. A kisgyermeki személyiség tiszteletének szabálya:

- A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának segítése.
- A személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítése az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.
- Az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítása.

8.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe:

- A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra,
- Rendelkezik megfelelő szakmai kompetenciával,
- Identitással,
- Kellő önismerettel,
- Magas szintű társas készségekkel,
- Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

8.6. A biztonság és a stabilitás megteremtésének szabálya:

- A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot,
- Alapul szolgál a tájékozódáshoz,
- A jó szokások kialakulásához,
- A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét,
- A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

8.7. Fokozatosság megvalósításának szabálya:

- A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell,
- Segíti a kisgyermek alkalmazkodását,
- A változások elfogadását,
- Az új dolgok, helyzetek megismerését,
- A szokások kialakulását.

8.8. Egyéni bánásmód szabálya:

A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni:

1. A kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét,
2. A pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát,
3. Kompetenciáját,

4. Nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását,
5. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiinduló pontja maga a gyermek.
6. Ezért fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

8.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentőségének szabálya:

- A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.
- A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre.
- A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.
- A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

8.10. A gyermeki kompetenciaképzés támogatásának szabálya:

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák

Biztosítani kell annak a lehetőségét:

- hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez,
- élményekhez, tapasztalatokhoz jusson,
- átélhesse a spontán tanulás örömét,
- megerősödjön benne a világ megismerésének vágya,
- kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel segíteni kell a kisgyermek önálló kezdeményezéseit.

9. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI:

9.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése:

A bölcsőde jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében.

- a) Fontos a család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelése,
- b) A kisgyermek érdeklődésének erősítése,
- c) A játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése.

Ezekhez elengedhetetlen:

1. kisgyermeknevelő aktív részvétele,
2. a megfelelő környezet kialakítása,
3. ismeretnyújtás,
4. segíteni a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását,
5. ösztönzés,
6. bátorítás.

10. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI:

A bölcsődei élet a kisgyermek számára:

- ✓ élményt nyújtó,
- ✓ részvételre motiváló,
- ✓ tanulási tapasztalatokat biztosító.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

10.1. Tanulás:

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük.

- ✓ Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.
- ✓ A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A tanulás szinterei:

- a gondozás,
- a játék,
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység,
- a kommunikáció.

A tanulás formái:

- a) az utánzás,
- b) a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás,

- c) a kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat,
- d) a beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme.

10.2. Gondozás:

A gondozás bensőséges interakciós helyzet. Célja: a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítés

Feltétele:

- ✓ a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben,
- ✓ lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét,
- ✓ sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet,
- ✓ a gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel,
- ✓ a felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására,
- ✓ a gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

10.3. Játék:

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége:

- segít a világ megismerésében és befogadásában,
- elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelőnek biztosítani kell:

- a játék feltételeit (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök),

- nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást,
- a kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti,
- a játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

10.4. Mozgás:

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat.

A játékeszközökkel szemben elvárás:

1. felkeltsék az érdeklődést,
2. fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell:

1. hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük,
2. csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarkok,
3. a nagymozgásos játékokat a szabadban, az udvaron és a teraszon,
4. a mozgásfejlesztő eszközöket,
5. az önállósági törekvéseket támogatni kell,
6. a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőségét.

10.5. Mondóka, ének:

- ✓ A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése,
- ✓ a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása,
- ✓ a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása,
- ✓ a közös éneklés.

Igazodjon:

- a kisgyermek életkori sajátosságaihoz,
- egyéni fejlettségéhez,
- érzelmi, hangulati állapotához.

Hatása:

- felkeltik a kisgyermek érdeklődését,
- formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését,
- segítik a hagyományok megismerését és továbbélését,
- pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek,
- az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet,
- érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

10.6. Vers, mese:

Hatással van:

1. a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére,
2. a szociális fejlődésre,
3. a versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre,
4. a verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának,
5. a gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége,
6. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

10.7. Alkotó tevékenységek:

Feladatunk:

- a tárgyi feltételek,
- és elegendő idő biztosítása,
- az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása,
- a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

Az alkotásból fakadó öröm a személyiségfejlődésre pozitívan hat.

A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében:

- nyomhagyó eszközök használata,
- firkálás,
- gyurmázás,
- ragasztás,
- gyűrés,
- tépés,
- ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

10.8. Egyéb tevékenységek:

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak

- pl. babafürdetés,
- viráglocsolás,
- őszi falevelek gereblyézése,
- karácsonyi süteményszaggatás, gyümölessaláta készítése stb.

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermeknek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

11. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI:

11.1. „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer:

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

- ✓ A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért,
- ✓ A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). A „saját kisgyermeknevelő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

11.2. Gyermekcsoportok szervezése:

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

11.3. Tárgyi feltételek:

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsőde épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

11.4.Napirend:

A jó napirend:

- jól szervezett,
- folyamatos, ugyanakkor rugalmas,
- a kisgyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja,
- megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ:

- ✓ a gyermekcsoport életkori összetételétől,
- ✓ fejlettségétől, szükségleteitől,
- ✓ befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

12. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI:

A családok támogatása a családban működő erőforrások felkutatására és támogatásra irányul, mert ez járul hozzá a családok funkciójának betöltéséhez. Ez a hozzáállás szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

12.1 A családlátogatás:

A családlátogatás célja:

- ❖ a családdal való kapcsolatfelvétel,
- ❖ a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése.

Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

12.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

12.3. Napi kapcsolattartás:

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik az időkereteknek megfelelően.

12.4. Egyéni beszélgetés:

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

12.5. A szülőcsoportos beszélgetések:

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás

meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

12.6. A kisgyermekes családoknak szóló közös szabadidős programok:

A közös szabadidős programok a családok támogatása, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében szervezett többletlehetőségek.

Több fajtájuk lehet:

1. nyílt nap,
2. gyermeknap,
3. családi délutánok,
4. előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és akár vásárlási lehetőséggel egybekötve, klubjellegű családi programok.

Ezek a közös élmények, hozzájárulhatnak a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítéséhez.

12.7. Indirekt kapcsolattartási formák:

- az írásbeli tájékoztatók,
- hirdetőtáblák,
- honlap,
- szórólap,
- közösségi oldalakon való kontrollált megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

13. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE:

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődék egymás közötti szoros együttműködése.

- A bölcsőde és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése.

- Mindezek szolgálják a kisgyermek érzelmi biztonságának folyamatos fejlődésének fenntartását, intézményváltásnál beilleszkedését az új környezetbe.
- A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek
- A bölcsődék és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődét igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

13.1 Kapcsolattartás területei:

1.Szülőkkel:

Az Érdekképviselői Fórum működtetése a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, módosított 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) megfogalmazottak alapján történik. Az Érdekképviselői Fórum a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek megjelenítését, képviselését szolgálja és látja el.

További célunk más intézményekben folyó szakmai munka megismerése. Intézménylátogatás. Új módszerek megismerése, folyóiratok, szakanyagok átadása, segítségkérés a további munkánkhoz

2.Társszakmákkal:

Egymás munkájának a megismerése. A kapcsolódási pontok felkutatása, az együttműködés lehetséges módjainak kidolgozása.

3.Óvodákkal:

Kölcsönös intézmény látogatása,

Tapasztalatcsere- tájékoztatók az ott folyó munkáról,

- dekorációk elkészítése, bemutatása

Közös szülői értekezletek megtartása (óvodai átadás előtt),

Óvodalátogatás gyermekekkel évente kétszer,

Segítség az óvodai beszoktatáshoz (a gyermekek fejlődésének bemutatása a leendő óvónőnek).

4.Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban Gyvt.) rögzítettek szerint.

5.Védőnőkkel napi kapcsolattartás (a gyermekek fejlődésének elősegítése érdekében) közös családlátogatás megszervezése.

13.2 Rendezvényeink:

- ❖ Bölcsődekóstagató: a felvett gyermekeknek és szüleiknek lehetőségük van az intézményt meglátogatni, megismerni a kisgyermeknevelőket, a csoportszobát.
- ❖ Szülői értekezlet: a szülők részére tartott értekezlet, ahol lehetőségük van az intézményvezetőtől, a kisgyermeknevelőktől felvilágosítást kérni.
- ❖ Szülőcsoportos beszélgetések.
- ❖ Minden évben a bölcsőde orvosa előadást tart az aktuális problémákról.
- ❖ Ételkóstoló.
- ❖ Bölcsődék napja: április 21. szakmai nappal egybekötve.
- ❖ Gyermeknap: ennek a napnak az elsődleges célja, hogy a város kisgyermekes családjainak helybe hozzunk egy színvonalas előadást, programot.
- ❖ Baba-mama klub. Minden évben 1-2 alkalommal, a védőnővel közösen szervezve.
- ❖ Nyílt napok szervezése, ahol lehetőség adódik arra, hogy a szülők megismerhessék a bölcsődében folyó munkát.

14.MEGVALÓSÍTANI KÍVÁNT PROGRAM, CÉL:

A Jászberény Városi Önkormányzati Bölcsőde és Védőnői Szolgálat célja, a gyermekek és családok számára nyújtott személyes szolgáltatások hatékonyabb összehangolása és a társadalmi integrációt erősítő komplex gondozási és ellátási formák kialakítása. Továbbá a városban működő gyermekvédelmi jelzőrendszer, kommunikáció, ill. szociális háló kiterjesztése és megerősítése.

Az intézményi integráció a Védőnői Szolgálattal, nagyobb lehetőséget jelent a családi támogató szolgáltatások komplex fejlesztésére, a segítséget nyújtó eszköztárak bővítésére. A nehézségekkel küszködő családokat képes egy rendszerként kezelni, egyszerre figyelve és reagálva a gyermekek szükségleteire és a szülők problémáira, miközben a segítő beavatkozás fókuszába a képessé tevést, a kompetenciák növelését, a társadalmi integráció erősítését helyezi. A fiatal gyermekes családoknak sokszor hiányzik a szülők által nyújtott segítség, minta. Ezért igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni a szülők felé történő nyitottságra, amellyel lehetőséget biztosítunk arra, hogy gyermeknevelési kérdésekben, tanácsot kérjenek.

Intézményünk célja egy jól működő információs rendszer létrehozása, melynek az intézménnyel kapcsolatban álló személyek, intézmények is aktív résztvevői. Célunk, hogy gondozásunk, nevelési módszereink sikeresek legyenek, hogy minden gyermek, minden nap a Maslow-i piramis által megfogalmazott életszükségletekben részesüljön. A piramis minden egyes szintjét meg kell valósítania, és át kell élnie nap, mint nap minden kisgyermeknek. A piramis alapja, hogy a gyermek fiziológiai szükségletei minden nap kielégítésre kerüljenek. Ha szomjas, azonnal kapjon inni, ha éhes kapjon enni, ha fáradt, legyen módja lepihenni. A gyermek biztonságérzetét növeli, ha közérzete jó; szerető, gondoskodó felnőttek tevékenykednek körülötte. Elfogadja az új dolgokat, szívesen jár közösségbe, derűs, nyugodt. A biztonság érzete a kapcsolatokban is jól mérhető. Egy nyugodt, kiegyensúlyozott gyermek nyitott a felnőttekkel és társaival egyaránt, nem magányos, társkapcsolatai jól meghatározhatók. A gyermek sikerességét tevékenységei mutatják. Önállósága ütemesen fejlődik. Játéka változatos, felszabadult, vidám. Saját ötletei vannak, amiket bátran próbál kivitelezni. A sikerorientált gyermekek neveléséhez a körülöttük levő felnőttek felelőssége, szakmai elhivatottsága nélkülözhetetlen.

15.HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAINK:

Ebben a fejezetben hosszú távú célokat fogalmazunk meg, melyek érdekében szükséges az adott nevelési évre a rövidtávú feladatok tervezése, megvalósítása. Ezen feladatok hatékonyságvizsgálatát évente elvégezzük és értékeljük. Levonjuk a konzekvenciákat és azokat figyelembe véve határozzuk meg a következő lépéseket, célokat, feladatokat.

- A bölcsőde és a Védőnői Szolgálat képes legyen magas szakmai színvonalon ellátni a törvényben meghatározott alap és sajátos feladatait.
- Elvégzett munkája eredményeként a gyermekek harmonikusan fejlődjenek, valamint a családok elégedettek legyenek.
- Kialakítsuk a bölcsőde, és a Védőnői Szolgálat egyedi arculatát.
- Magas színvonalú munkája elismerést váltson ki a bölcsődei, és a védőnői szakmában.
- Részt vegyen a kisgyermeknevelői, és védőnői képzésben, mint gyakorlati terephely.
- A családok körében elégedettség alakuljon ki, bizalom legyen a bölcsőde, és a

védőnők iránt.

- Szeressék a bölcsődét azok, akik ide járnak, akik itt dolgoznak, és akik majd elmennek tőlünk. Jó szívvel emlékezzen ránk mindenki, aki itt megfordult.
- Minden védőnő, és bölcsődében dolgozó saját felelősségének, hivatásának érezze a családok segítségét, a kisgyermek napközbeni ellátásában felvállalt és végzett feladatát.
- Eredményesen együttműködő rendszeres kapcsolat kiépítése, működtetése más társintézményekkel.
- A bölcsőde, és a Védőnői Szolgálat történetének, emlékeinek méltó, folyamatos dokumentálása, megőrzése.
- A bölcsőde, és a Védőnői Szolgálat hagyományainak kialakítása.
- Egy mindenki számára jól szervezett, átlátható rendszer kialakítása, mellyel a minőségi munka alapjait teremtik meg.
- Nemcsak a bölcsőde kisgyermeknevelői, de a Védőnői Szolgálat által is segíteni a gyermeket váró, gyermekeket nevelő családokat, hogy a felnövekvő gyermekek testileg, lelkileg egészségesebben váljanak felnőtté.

Védőnői Szolgálat Szakmai Program

TARTALOMJEGYZÉK:

1.A belső minőségirányítási rendszer célja	28
2.Infrastruktúra.....	28
2.1.személyi és tárgyi feltételek.....	28
2.2.A tanácsadó kialakítása.....	29
2.3.A tanácsadó alapfelszereltsége	29
3. A védőnő feladatai részletesen	29
3.1. A területi védőnő feladatai.....	30
3.2. A nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:	31
3.3.A védőnő védőoltással kapcsolatos feladatai	31
3.4.A védőnő várandósgondozással kapcsolatos feladatai	32
3.5.Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok.....	32
4. A védőnői munkafolyamat.....	33
4.1. A Várandós nő védőnői gondozásának folyamatábrája.....	35
4.2. Várandós nő védőnői szűrésének folyamata:	36
4.3.A védőnő várandósgondozással kapcsolatos feladatai	37
4.4. A folyamatos oltási rend szerint végzett életkorhoz kötött kötelező védőoltással kapcsolatos tevékenység folyamatábrája	38
5. Infekciókontroll	39
6. Jászberény város védőnői szolgálata közellátási rend	41
7.Akcióterv	42

1.A BELSŐ MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER CÉLJA:

Az eljárás célja: szabályozni a védőnői szolgáltatás folyamatát, hogy a tevékenység megfeleljen a szolgáltatást igénybe vevők, a jogszabályi és az intézmény saját követelményeinek, elvárásainak.

2.INFRASTRUKTÚRA:

2.1 Személyi és tárgyi feltételek:

- Területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.
- Védőnőt csak védőnő helyettesíthet.
- A körzetet ellátó védőnő szabadságának idejére, ill. rövid távú távolléte esetén a helyettesítési rend a működési engedélyben foglaltak szerint történik. Hosszú távú helyettesítés (tartós táppénz, GYED, GYES, vagy megüresedett státusz) esetén a munkáltató szerződést köt a helyettesítő védőnővel a tartós helyettesítés ellátása céljából.
- A védőnő a tevékenységét
 - a) a fenntartó/tulajdonos által biztosított tanácsadó helyiségben,
 - b) a családok otthonában,
 - c) nevelési, oktatási intézményben végzi.

A szolgálat részére 1 db munkaszoba biztosított, ahol a védőnők a dokumentációs tevékenységüket végzik, ill. 2 db tanácsadó helyiség, melyekben a 12 db védőnői körzet gondozottai részére történik a várandósok és nők önálló védőnői tanácsadása, a csecsemők- gyermekek és ifjak önálló védőnői tanácsadása, valamint az iskolások szűrővizsgálata.

2.2 A tanácsadó kialakítása:

A tanácsadó a műszaki előírások, tárgyi feltételek, szakmai feladatok, valamint a munkavédelmi és higiénés követelmények figyelembevételével került kialakításra. Az egyik tanácsadóhoz kapcsolódik egy, a négy szemközti védőnő-gondozott találkozására is alkalmas helyiség. Váróhelyiséggel mindkét tanácsadó rendelkezik. Gyermekkocsi tárolása a fedett, de nyitott folyosón oldható meg. Mellékhelyiségek épületen belül (mosdó, WC, külön személyzeti,) biztosítottak. A tanácsadó jól megközelíthető. A tanácsadóban biztosított a fűtés, világítás, valamint hideg –meleg folyóvíz. Az adott egészségügyi szolgáltatásra előírt tárgyi feltételek használatát, illetve szakszerű tárolását – ideértve a gyógyszerek, mérgező hatású anyagok, és a veszélyes hulladék - a fenntartónak folyamatosan biztosítani kell, továbbá az egészségügyi dokumentációnak az egészségügyi adatokra vonatkozó szabályok szerint tárolását, illetve kezelését lehetővé kell tenni.

2.3 A tanácsadó alapfelszerelése:

A tanácsadó alapfelszerelését a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet (továbbiakban ESzCsM rendelet) 5. számú melléklete, az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet, (továbbiakban ESzCsM rendelet) valamint az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet (továbbiakban NM rendelet) 1. sz. melléklete határozza meg. Hiányzó vagy nem működő eszközökről Lőrincz Linda védőnő tájékoztatja a fenntartót a javítás, ill. beszerzés szükségességéről.

3. A VÉDŐNŐ FELADATAI RÉSZLETESEN:

- A védőnő ellátási területe az 1997. évi CLIV törvény az egészségügyről. 152. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint megállapított védőnői körzetre terjed ki.
- Szolgálatunk védőnői tevékenységének szakmai felügyeletét a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének vezető védőnője (a továbbiakban: szakmai felügyelet) látja el.
- A területi védőnő által ellátandó terület nagyságát, a település szerkezete, a lakosság összetétele, egészségi és szociális állapota és létszáma befolyásolja. A körzetek kialakításnál, módosításánál figyelembe kell venni a szakmai felügyelet véleményét is.

- A gondozottak számát 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet határozza meg valamennyi típusú körzetre vonatkozóan.
- A védőnő a feladatát az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyekkel kapcsolatosan köteles ellátni. (A lakcímmel rendelkezés megállapításánál a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglaltak az irányadók.) A védőnő a fentieken túlmenően köteles ellátni a körzetében életvitelszerűen tartózkodó azon személyt is, aki az ellátás iránti igényét írásban bejelenti. Ebben az esetben a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről.
- Az iskola-egészségügyi ellátást a védőnő teljes vagy részmunkaidőben, illetve a területi védőnő körzetéhez tartozó feladatként végezheti. Az iskola-egészségügyi ellátást végző iskolaorvos és védőnő tevékenységét a gyermek, a tanuló háziorvosával (házi gyermekorvosával), illetőleg területi védőnőjével egyeztetve és vele együttműködve végzi.
- Az oktatási intézményben amennyiben a tanulók létszáma a 800 főt eléri, akkor teljes munkaidőben iskola-védőnői feladatot végző iskolavédőnőt kell biztosítani. Az iskolavédőnő az oktatási intézményben, intézményekben összesen 1000 főt láthat el, ha a 800 főt meghaladó tanulói létszám iskola-védőnői ellátása más módon nem biztosítható.

3.1 A területi védőnő feladatai:

- A.) A növédelem,
- B.) Várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint,
- C.) A gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás,
- D.) Az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása,
- E.) Az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint,
- F.) Az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása,
- G.) Családgondozás,
- H.) Az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

3.2. A nevelési-oktatási intézmény védőnője által önállóan ellátandó feladatok:

- A) Az éves munkatervhez a védőnői feladatok összeállítása, egyeztetése a nevelési-oktatási intézmény egészségnevelési programjában meghatározott feladatok figyelembevételével.
- B) A tanulók védőnői vizsgálata 6 éven felüliek esetében kétévenként (kivéve a színlátás vizsgálata):
- C). A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése.
- D). Elsősegélynyújtás.
- E). Az orvosi vizsgálatok előkészítése.
- F). A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok elvégzése.
- G). A krónikus betegek, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítése.
- H). Részvétel az egészségtan oktatásában,
- I). Testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniás ellenőrzésében való részvétel.
- J). Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).
- K). Pályaválasztás segítése.
- L). Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése (egészségügyi törzslapok, Egészségügyi könyv, ambuláns napló, védőoltások, szakorvosi beutalások, veszélyeztetettek nyilvántartása stb.).

3.3. A védőnő védőoltással kapcsolatos feladatai:

- A) Ellenőrzi az újszülött kori BCG oltások eredményességét,
- B) Nyilvántartja az ellátási területén az oltásra kötelezetteket, vezeti az oltási nyilvántartást, elmaradt oltás esetén ismételt értesítést küld, és ugyanazon oltandóra vonatkozó háromszori eredménytelen írásbeli megkeresés esetén értesíti a járási népegészségügyi intézetet,

C) Írásban értesíti a körzetébe és az általa ellátott oktatási intézménybe (a továbbiakban: ellátási terület) tartozó oltandó személy törvényes képviselőjét az oltás esedékességéről, jelentőségéről, a beadás helyszínéről és időpontjáról, a várható általános reakciókról és a védőoltás elmulasztásának következményeiről,

D) A járási Népegészségügyi Intézettől igényli az oktatási intézménybe járó oltandó tanulók számára az iskolai kampányoltásokhoz szükséges oltóanyagot, gondoskodik az oltóanyag előírásoknak megfelelő tárolásáról és elszámolásáról,

E) Gondoskodik az elveszett, megrongálódott Egészségügyi Könyv védőoltási adatainak pótlásáról az oltási nyilvántartási dokumentáció alapján,

F) Elkészíti és megküldi a Járási Népegészségügyi Intézetnek a 13. § (1) bekezdésében foglalt oltási jelentést,

G) Az oltási tevékenységgel kapcsolatos feladatait az oltóorvossal együttműködve végzi.

3.4. A védőnő várandósgondozással kapcsolatos feladatai:

A várandósgondozás olyan komplex egészségügyi szolgáltatás, amely szülész-nőgyógyász szakorvos, a háziorvos, a védőnő és a gyermeket váró nő együttműködésén alapul, s melyet a mindenkor hatályos jogszabályok betartásával történik.

3.5. Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok:

1, 3 és 6 hónapos életkorban:

- a pszichomotoros és mentális fejlődés vizsgálata,
- érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás),
- testhossz, testtömeg, fejkörfogat mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése a hazai standardok alapján.

1 éves életkorban és 6 éves életkorig évente:

- testmagasság, testtömeg (fejkörfogat szükség szerinti mérése), a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése hazai standardok alapján,
- a pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
- érzékszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően és a beszédfejlődés vizsgálata,

- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc rendellenességeire (tartáshiba, scoliosis),
- vérnyomás mérése 3-6 éves életkor között,

6-18 év között kétfévente:

- pajzsmirigy tapintásos vizsgálata 4. évfolyamtól,
- a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,
- pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés, magatartásproblémák feltárása,
- érzékszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően, a színlátás vizsgálata,
- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
- vérnyomásmérés.

4.A VÉDŐNŐI MUNKAFOLYAMAT:

A várandós gondozás:

1. A várandósgondozás keretében a védőnők által önállóan, a vonatkozó szakmai irányelv alapján végezhető vizsgálatok:

- 1.1. testtömeg és testmagasság mérése,
- 1.2. haskörfogat mérése,
- 1.3. vérnyomás és pulzus mérése,
- 1.4. szájüreg, fogazat megtekintése,
- 1.5. kültakaró vizsgálata,
- 1.6. alsó végtag megfigyelése és vizsgálata,
- 1.7. magzati szív működés vizsgálata,
- 1.8. a várandósság külső tapintásos vizsgálata,
- 1.9. az emlők szemrevételezése és tapintásos vizsgálata,
- 1.10. vizelet vegyi, illetve tesztcsíkos vizsgálata,
- 1.11. vércukorvizsgálat tesztcsíkkal.

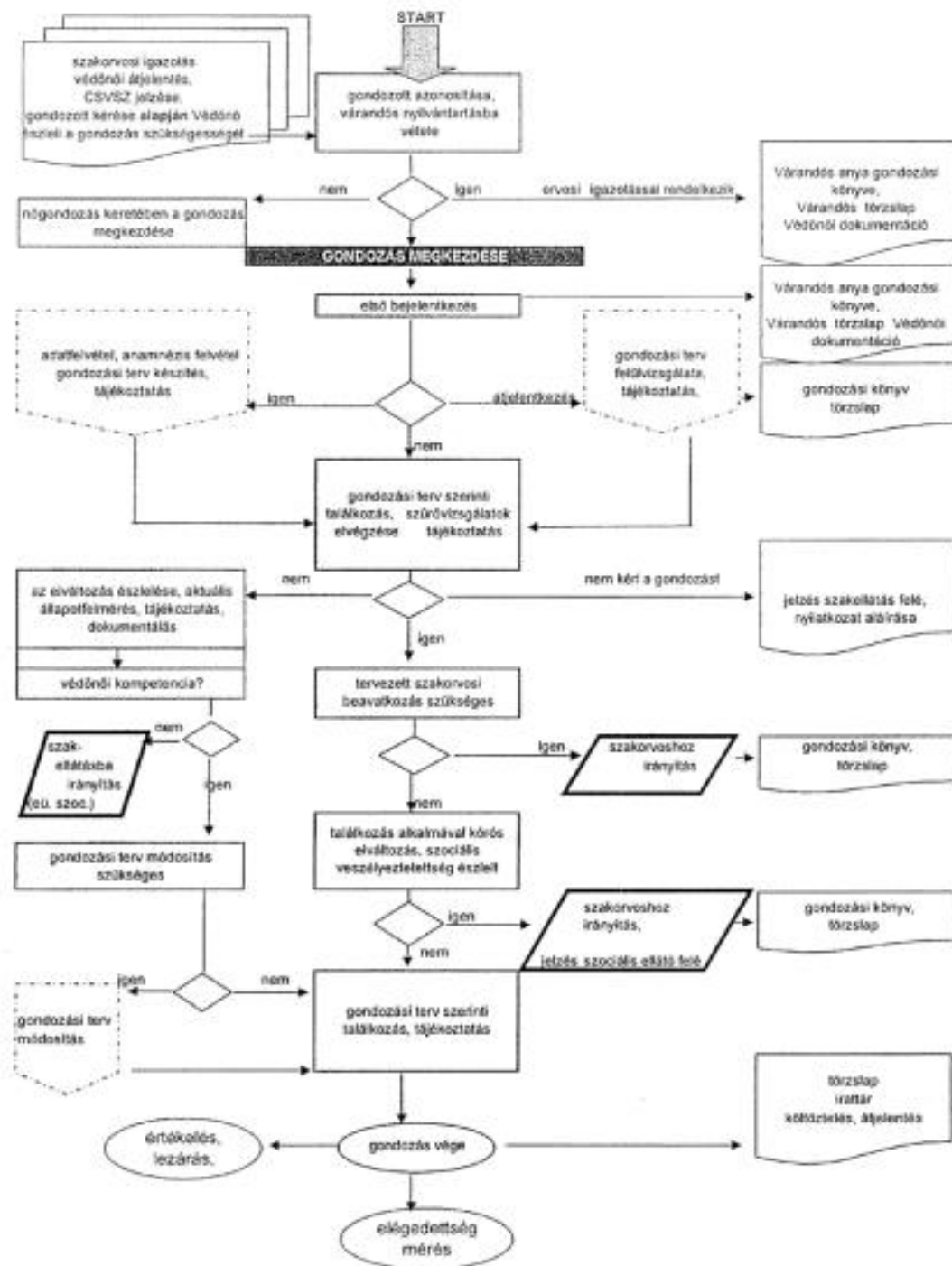
2. A várandósgondozás keretében a szülésznők által önállóan, a vonatkozó szakmai irányelv alapján végezhető vizsgálatok:

- 2.1. belső (hüvelyen keresztül végzett) vizsgálat,
- 2.2. magzati szív működés vizsgálata és értékelése,
- 2.3. a várandósság külső tapintásos vizsgálata,
- 2.4. az emlők szemrevételezése és tapintásos vizsgálata,
- 2.5. ultrahang vizsgálati leletek értékelése,
- 2.6. vizelet vegyi vagy tesztcsíkos vizsgálata,
- 2.7. vérnyomás és pulzus mérése,
- 2.8. vércukorvizsgálat tesztcsíkkal,
- 2.9. alsó végtag megfigyelése és vizsgálata,
- 2.10. a veszélyeztetett vagy szövődményes várandósság felismerése,
- 2.11. magzati életjelenségek megfigyelése, értékelése.

4.1. Várandós nő védőnői gondozásának folyamatábrája:

2. melléklet

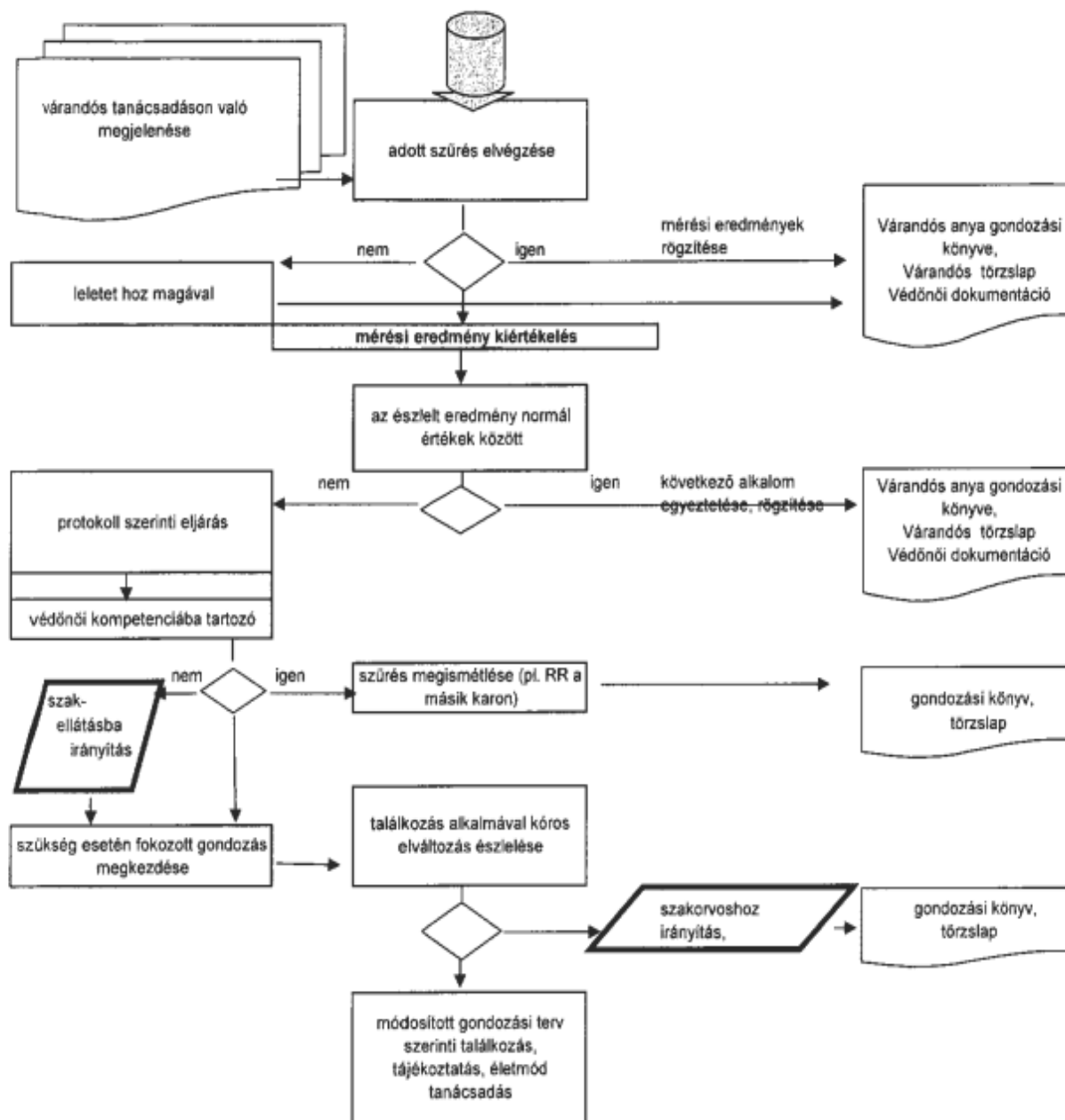
Várandós nő védőnői gondozásának folyamatábrája

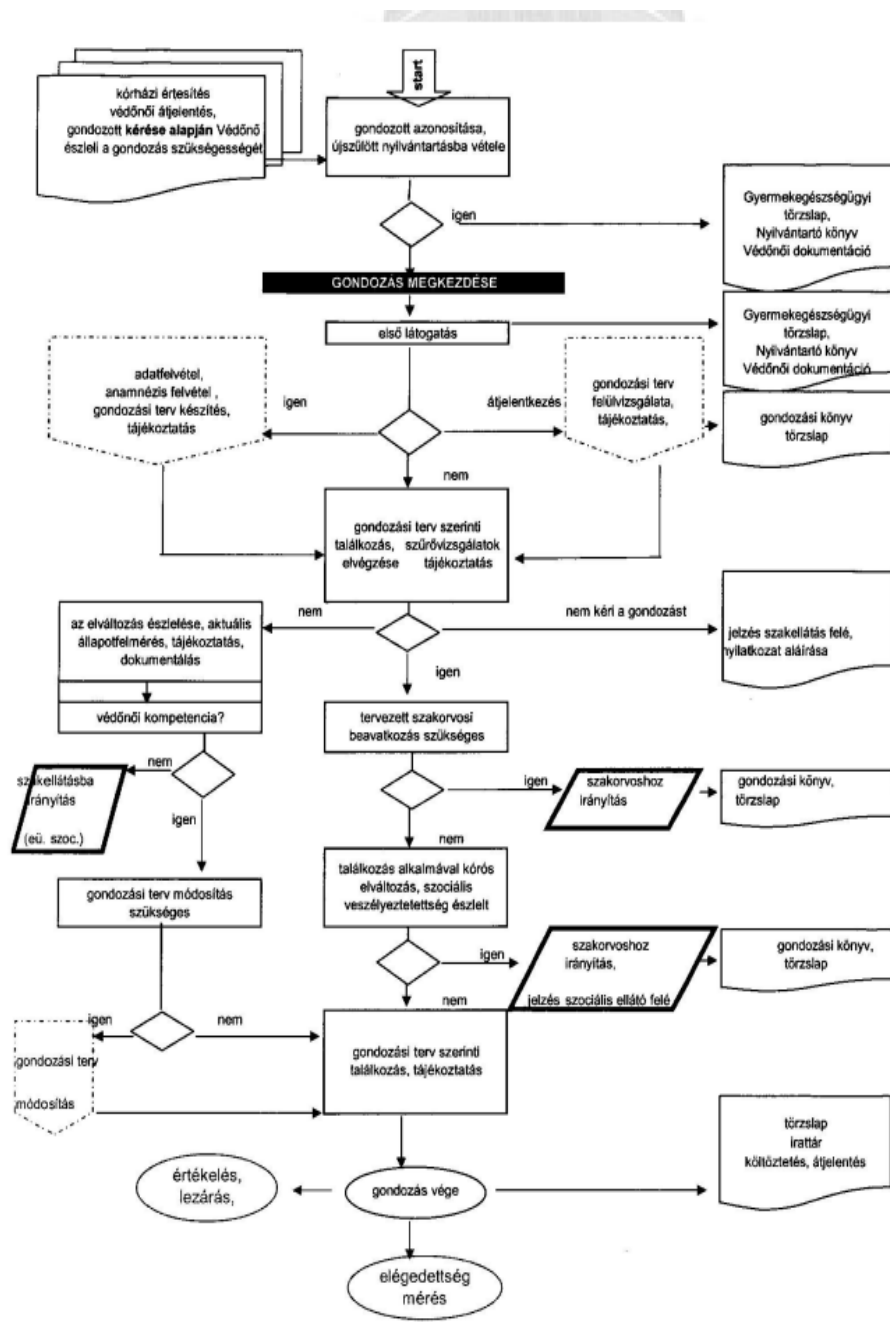
4.2. Várandós nő védőnői szűrésének folyamata:

1. sz. melléklet

Várandós nő védőnői szűrésének folyamata

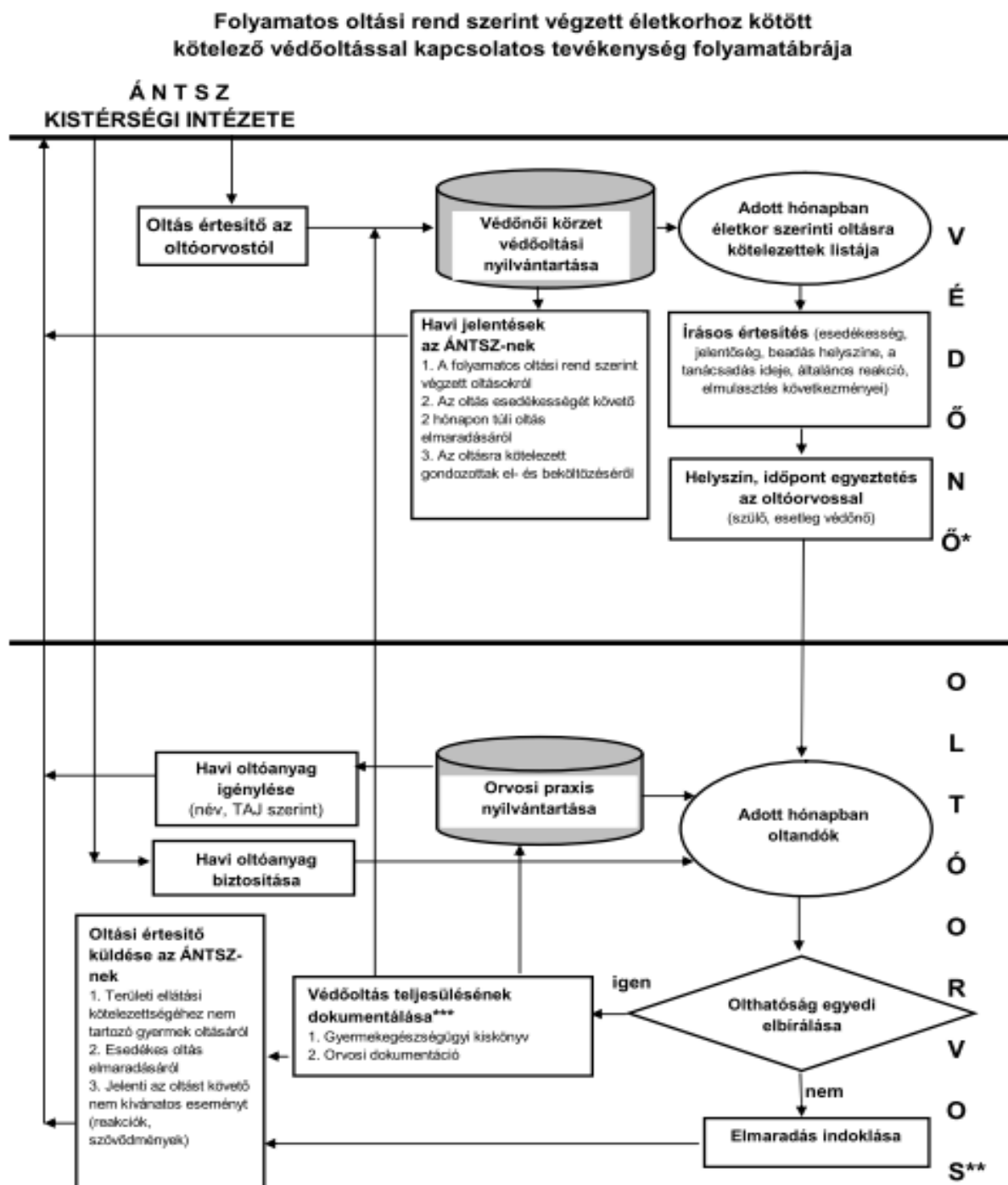
4.3. Újszülött / csecsemő védőnői gondozásának folyamatábrája:

4.4. A folyamatos oltási rend szerint végzett életkorhoz kötött kötelező védőoltással kapcsolatos tevékenység folyamatábrája:

10. melléklet

*VÉDŐNŐ: a körzetet (ellátási területét) ellátó területi védőnő [18/1998. (VI.3.) NM rendelet 5.§ (9); 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet 2. § (3-4.)]

**OLTÓORVOS: az oltásra kötelezett házi gyermekorvosaháziorvosa [18/1998. (VI.3.) NM rendelet 5.§ (9)]

***Amennyiben az OLTÓORVOS a védőnői körzethez tartozó oltandó gyermeket a területi védőnő jelenléte nélkül oltja, akkor az oltás megtörténtét az oltás beadásának napján írásban köteles jelenteni a rendelő helye szerint illetékes ÁNTSZ kistérségi intézetének; az értesítés történetét az erre a célra rendszeresített oltási értesítőn vagy azzal megegyező adattartalmú, egyedi jelentés formájában

5. INFEKCIÓKONTROLL:

A Védőnői Szolgálatnál veszélyes hulladék a házi gyermekorvosok által tartott csecsemő-tanácsadásokon, az iskola-egészségügyi munka kapcsán a kampányoltások elvégzésekor keletkezik. A veszélyes hulladékok gyűjtése külön megkülönböztetett jelzéssel ellátott tárolódobozban történik, tárolásuk pedig külön helyiségben.. A veszélyes hulladék szállítását a fenntartó által megbízott szolgáltató végzi.

A takarításhoz és fertőtlenítéshez rendelkezésre álló veszélyes anyagok a Népegészségügyi Intézet felé be vannak jelentve. A védőnői szolgálatnál használt veszélyes anyagok biztonsági adat lapjai megtalálhatók a helyszínen, a szereket használó személyek a biztonsági adat lapok tartalmát elsajátították. A veszélyes szereket külön zárható szekrényben tárolják. A szerek lejáratát idejét a takarító személyzet és a védőnők által használt szereket pedig Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi, és szükség esetén jelzi a fenntartó felé.

A védőnők által használt helyiségeket a takarító személyzet végzi. A takarítás rendje: naponta 16.30-17.30-ig történik. A takarítás tartalmazza a fertőtlenítőszerrel történő felmosást, lemosást, a hulladék-kiürítést, a vízköoldását. Negyedévente nyílászárók tisztítását, függönyök mosását. A helyiségek átszellőztetése megoldott, mivel minden helyiség rovarhálóval felszerelt. A helyiségekben található légkondicionáló berendezések évenkénti felülvizsgálata megtörténik.

A védőnői tanácsadókban a fertőtlenítő kézmosás Innosept-tel megoldott, hideg-meleg vizes kézmosási lehetőség biztosított, folyékony szappanadagoló megtalálható. Egyszer használatos papírtörölő adagoló biztosított. A szer biztonsági adatlapja megtalálható. Eszközfertőtlenítésre, felületfertőtlenítésre Mikrozid AF liquid áll rendelkezésre, biztonsági adatlapja is megtalálható. Külön személyzeti mellékhelyiség található a védőnői szobában. A mosdóban hideg-meleg vizes kézmosás biztosított. A védőnők részére személyenként 2-3 db védőköpeny biztosított. Egyszer használatos gumikesztyű, és papírlepedő mindkét tanácsadóban megtalálható. Steril kötszer, mentőláda a tanácsadóban rendelkezésre áll, lejáratát idejét Lőrincz Linda védőnő ellenőrzi.

A kommunális hulladék gyűjtése pedálos, fertőtleníthető szemétygyűjtőben történik, mindenki számára hozzáférhető, ürítését a takarító személyzet végzi, a tanácsadások végeztével üríti az

arra kijelölt tárolóba. A helyiségek rovar-és rágcsáló irtása rendszeresen megtörténik, melyet a fenntartó végez és végeztet. A Védőnői Szolgálat dolgozói az infekciókontroll tevékenységeit ismerik, és tervszerűen alkalmazzák. A veszélyes hulladék szállítása és kezelése külön szerződés alapján történik. A fentiekben foglalt helyi eljárási rendek betartása, betartatása folyamatos a szolgálatnál mind a gondozottak, mind az egészségügyi személyzet egészségének védelme érdekében. A kézhigiéne a tanácsadások alkalmával, valamint a családlátogatások során fokozottan megtörténik az OEK módszertani levelében foglaltak szerint. A tanácsadóknak csak egészséges gondozott fogadására van lehetőség, betegség fennállása esetén a háziorvoshoz irányítja a gondozottat a védőnő. A védőnői vizsgálatok között invazív vizsgálat nem szerepel.

A fentiekben foglaltak, az infekciókontroll szabályzat, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzéséről, e tevékenységek szakmai minimumfeltételeiről és felügyeletéről szóló 20/2009. (VI.18.) EÜM. rendelet 4.§ és 11.§ (1) 1. pontjában foglaltak alapján kerültek összeállításra.

6. JÁSZBERÉNY VÁROS VÉDŐNŐI SZOLGÁLATA KÖZELLÁTÁSI REND 9+3

KÖRZET+2 EGYÉNI VÁLLALKOZÓ

Védőnői körzet száma	Védőnői körzet típusa	Ellátott kör megnevezése és létszáma	Körzetet ellátó védőnő	1.sz.helyettesítő védőnő neve	2.sz. helyettesítő védőnő neve az inaktív dolgozóval betöltött, ill. az üres körzetekben
1.	Területi	1. sz. körzet + Maci óvoda+Fürkész	Nagyné Krasnyánszki Anita	Bobákné Mongyi Mária	
2.	Területi	2. sz. körzet + Sün Sámuel Óvoda	Almási Edit	V. Kocsis Ágnes	
3.	Területi	3. sz. körzet + Központi Óvoda 4 csoport	Üres körzet	III. Almási Edit, Sárköziné Nagy Szilvia	VI. Lőrincz Linda, Sárköziné Nagy Szilvia
4.	Területi	4. sz. körzet + Központi Óvoda 4 csoport	Üres körzet	Bobákné Mongyi Mária	IX. Kocsis Ágnes, Dr. Gulyás Lászlóné
5.	Területi	5. sz. körzet + Kuckó Óvoda	Kocsis Ágnes	II. Almási Edit	
6.	Területi	6. sz. körzet + Zengő Óvoda	Székely Beatrix	Lőrincz Linda, Sárköziné Nagy Szilvia	III. Almási Edit, Sárköziné Nagy Szilvia
7.	Területi	7. sz. körzet + Portelki óvoda, Református Egyház Gólya óvodája	Muhariné Kovács Mária	VIII. Dr. Gulyás Lászlóné	
8.	Területi	8. sz. körzet + Szivárvány óvoda	Dr. Gulyás Lászlóné	VII. Muhariné Kovács Mária	
9.	Területi	9. sz. körzet + Gézengűz Óvoda	Tóthné Király Boglárka	Kocsis Ágnes, Dr. Gulyás Lászlóné	Nagyné Krasnyánszky Anita
Főállású iskolavédőnői körzetek					
1.	Főállású iskola Új körzet	JKI. Belvárosi Ált. Isk. JKI. Székely. M. Ált. Isk. JKI. Gróf A.A Ált Isk. „B,C” évfolyamok	Bobákné Mongyi Mária	Lőrincz Linda Sárköziné Nagy Szilvia	
3.	Főállású iskola Új körzet	Lehel V. Gimn. JKI. Gróf A.A Ált Isk. „A” évfolyamok	Lőrincz Linda	Bobákné Mongyi Mária Sárköziné Nagy Szilvia	
2.	Főállású iskola Új körzet	Nagyboldog Kat. Ált. Iskola: SZIE Gyakorló Ált. Isk. 1 – 5-ig évfolyam:	Sárköziné Nagy Szilvia	Lőrincz Linda, Bobákné Mongyi Mária	

7. AKCIÓTERV:

	Téma	Felelős	Határidő
1.	Összekötő a kórházzal (helyettesítés, értekezleteken részvétel, szabadságok aláírása)	Bobákné Mongyi Mária	Egész évben
2.	Anyagigénylés, leltárkezelés	Lőrincz Linda	Egész évben
3.	Oltóanyag – hűtő felelős, kampányoltás jelentések	Sárköziné Nagy Szilvia	Egész évben
4.	Jelentések összesítése	Dr. Gulyás Lászlóné	Egész évben
5.	Baba – klub, csecsemő masszázs, szülésre felkészítő tanfolyam	Sárköziné Nagy Szilvia	Egész évben
6.	Gyermeknap	Kocsis Ágnes Nagyné Krasnyánszki Anita	Május
7.	Anyatejes Világnap	Almási Edit Muhariné Kovács Mária	Augusztus
8.	Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálatral összekötő	Bobákné Mongyi Mária	Egész évben
9.	MESZK Megyei összekötő	Muhariné Kovács Mária	Egész évben

Bobákné Mongyi Mária sk.
Védőnő

Anyatejgyűjtő Szakmai Program

TARTALOMJEGYZÉK:

1.Bevezetés	45
2.Anyatej ellátásra jogosultak.....	47
3.A tejadás feltételei	47
3.1.Kötelező vizsgálatok.....	47
3.2.A begyűjtött anyatej ellenőrzése.....	48
3.3.Az anyatej igénylésének módja	49
4. Az anyatej kezelésének higiéniája	50
5. A sterilizálásra vonatkozó higiénés előírások	51
6. Az Anyatejgyűjtő Állomás személyi higiéniája	51

1.BEVEZETÉS:

WHO és az **UNICEF** ajánlása szerint, normális esetben az anyatejen kívül semmilyen más táplálékra vagy folyadékra, még vízre sincs szükség ahhoz, hogy egy csecsemő tápanyag- és folyadékigényét kielégítsük az első hat hónapban. Ezen időszak után a csecsemők kezdenek másfajta ételeket is fogyasztani, miközben a szoptatás folytatódik kétéves korig vagy azon túl. Az újszülött legideálisabb tápláléka az anyatej! Könnyen feldolgozható és fontos immunanyagokat tartalmaz. Az anyatej tulajdonképpen a csecsemő első védőoltása, megóvjaa az újszülöttet egy sor betegségtől. Azok a gyermekek, akik tápszeren növekednek, négyszer gyakrabban kaphatnak el betegségeket. A kisbaba igény szerinti táplálása a szoptatáson kívül, alternatív táplálási módon is kivitelezhető.

- Az anyatej mindazon tápanyagokat tartalmazza, amelyekre a kisbabának szüksége van az élet első hat hónapjában, ezen kívül könnyen emészthető. Fehérjét és zsírt ideális összetételben és mennyiségben tartalmaz. Magasabb a tejcukor-tartalma, mint a többi tejnek, a csecsemőnek erre van szüksége. Elegendő vitamint tartalmaz, további vitamin adagolására (a D3 vitamint és K vitamint kivéve) nincs szükség.
- Az anyatejben lévő vas könnyen felszívódó formában van jelen, a szoptatott kisbabák nem szenvednek vashiányos vérszegénységben.
- Elegendő folyadékot biztosít, még igen meleg időjárás esetén is. Megfelelő mennyiségű ásványi anyag található benne.
- Zsíremésztő enzimet is tartalmaz.
- Olyan telítetlen zsírsavakat is tartalmaz, amelyek az agy és a retina fejlődéséhez szükségesek.
- A szoptatott gyermekek későbbi életkorban elvégzett intelligencia-tesztjei jobb eredményt mutatnak, mint a mesterségesen tápláltaké.
- Az anyatej olyan természetes immunanyagokat is tartalmaz, amelyek növelik a fertőzéssel szembeni ellenálló képességet. A megfelelő ideig szoptatott csecsemők lényegesen ritkábban szenvednek belfertőzésben, középfülgyulladásban és más felső légúti fertőzésekben. A betegségeket könnyebben átvészelik. Újabb vizsgálatok szerint az anyatej még az olyan krónikus betegségekkel szemben is védelmet nyújt, mint a diabetes és a sclerosis multiplex.
- A szoptatás az allergiás megbetegedések kockázatát is csökkenti. A szoptatott babák kevésbé híznak el, és a fogszuvasodás, illetve a száj és állkapocs bizonyos rendellenességei is

ritkábban a szoptatottak körében. Azok a felnőttek, akik csecsemőkorukban szoptak, kevésbé fogékonyak a szív- és emésztőszervi megbetegedésekre.

- Az anyatej összetétele a baba életkorának megfelelően változik, így szolgálja a legjobban a testi fejlődés követelményeit.
- A szoptatás révén anya és gyermeke között szoros, szeretetteljes kapcsolat alakul ki. Ez segíti a gyermeket később is emberi kapcsolatai kialakításában és egészséges lelki fejlődésében.
- A szoptatás az anya egészsége szempontjából is fontos, mivel szülés után meggyorsítja a méh visszahúzódását, az anya korábbi alakjának visszanyerését, és csökkenti az emlő és petefészekrák kockázatát is.
- A szoptatás kényelmes, mert az anyatej mindig kéznél van, nem kell beszerezni, elkészíteni, tárolni, ezen kívül költségkímélő is.
- A legjobb és legbiztonságosabb táplálási mód a csecsemők részére a szoptatás. A csecsemő életének első hat hónapjában nem igényel mást, mint anyatejet.

Sok kismama küzd azzal a problémával, hogy nincs, vagy nem elegendő a teje, mégis szeretne gyermeke számára anyatejet biztosítani. Az Anyatejgyűjtő Állomáson ingyen hozzájuthat az anyatejhez az a kismama, aki saját forrás híján is szeretné gyermeke számára a legmegfelelőbb táplálékot biztosítani. Nem jelenthetjük ki, hogy tökéletesen megegyező azzal, mintha a kismama szoptatna, mert ez nem igaz. Nem csupán azért, mert a baba nem a saját édesanyja tejét kapja, hanem azért, mert a baba életkorától függően változik az anyatej minősége, állaga és összetevői. Ennek ellenére még mindig ez a legjobb megoldás. Természetesen ezerszer könnyebb az üzletben tápszer vásárolni, de a nehézség különbsége akármilyen nagy legyen, meg sem közelíti az anyatej és a tápszer közötti minőségkülönbséget.

Az anyatejgyűjtő állomások országszerte azzal a céllal jöttek létre, hogy összegyűjtsék a lefejt női tejet azon anyáktól, akiknek saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő teje is van. Illetve hogy ezzel segítsék a beteg, kis súlyú, koraszülötteket, akiket édesanyjuk nem tud ilyen módon táplálni. A lakóhelyhez legközelebb eső állomásról a védőnő, gyermekorvos ad tájékoztatást.

Az Anyatejgyűjtő Állomást szolgáltatási szerződéssel a Jászberényi Szent Erzsébet Kórház működteti.

2.ANYATEJ ELLÁTÁSRA JOGOSULTAK:

47/1997. (XII. 17.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében járó anyatejjelátás feltételeiről

Térítésmentes anyatejjelátásra jogosult:

- a) a koraszülött,
 - b) kis súlyú újszülött,
 - c) az érett újszülött és csecsemő, ha súlyos
 - ca) táplálkozási allergiában,
 - cb) felszívódási zavarban,
 - cc) hasműtéttel járó fejlődési rendellenességben szenved,
- és az anya saját tejével táplálni nem tudja.

2. § Az 1. §-ban foglalt eseteken túl térítésmentes anyatejjelátásra jogosult a csecsemő, ha az anya:

- a) fizikailag alkalmatlan az anyatejjel történő táplálásra,
- b) olyan fertőző betegségben vagy mérgezésben szenved, amely a csecsemő egészségét veszélyezteti,
- c) olyan gyógyszert szed, amely szedése a szoptatás időszakában ellenjavallt,
- d) súlyos, gyakori tudatvesztéssel járó állapotban van,
- e) pszichés állapota a szoptatást lehetetlenné teszi,
- f) a szoptatás időszakában meghalt, vagy a gyermeket elhagyja.

3.A TEJADÁS FELTÉTELEI:

Anyatejadásra jelentkezni a körzeti védőnő segítségével vagy közvetlenül az Anyatejgyűjtő Állomáson lehet.

Az anyatejgyűjtő állomás dolgozói jelentkezéskor:

- kitöltik az adatlapot,
- információt adnak a további vizsgálatok menetéről

3.1 Kötelező vizsgálatok:

Az első anyatejadást meg kell előznie néhány vizsgálatnak, amely az anyatejet megkapó csecsemők érdekében elengedhetetlen. Ezek a következők:

1. VDRL vizsgálatot a várandósság alatt általában az első vérvételkor elvégzik. A leletet be kell vinni az Anyatejgyűjtő Állomásra. 1 éven belüli negatív eredmény fogadható el.
2. Hepatitis B vírus szűrése – szintén a várandósság alatt kötelezően elvégzendő vizsgálatok közé tartozik,
3. Tüdőszűrés – ha nincs 1 éven belüli negatív tüdőszűrő vizsgálati lelete.
4. HIV ellenanyag szűrő vizsgálat, ha nincs várandósság ideje alatt elvégzett negatív lelet.
5. Széklet vizsgálat.
6. Minden anyatejet adó édesanya első leadott tejmintáját bakteriológiai szempontból megvizsgálják.

Szükség van még továbbá háziiorvosi igazolásra, mert anyatejet csak az az édesanya adhat, aki nem szed, használ olyan gyógyszert, amelynek hatóanyaga átkerül az anyatejbe, és a háziorvos igazolja azt is, hogy nincs az anyának fertőző bőrbetegsége. Ha az anyatejadás idején olyan gyógyszer szedése válik szükségessé, amelynek a hatóanyaga átkerül az anyatejbe, akkor az anyatejadást a gyógyszereszedés idejére fel kell függeszteni. Anyatejet csak az az édesanya adhat, aki a felsorolt káros szenvedélytől mentes, nem dohányzik, nem fogyaszt alkoholt, nem fogyaszt kábítószert!

Ha minden fenti kritériumnak megfelel valaki és negatív vizsgálati eredményeit bemutatja, elkezdődhet az anyatej adása. Csak frissen lefejt tejet lehet leadni, fagyasztottat nem vesznek át. Biztosítják hozzá a steril üveget és a fertőtlenítő szert is általában. A Védőnői Szolgálat használatában lévő gépkocsival mennek az édesanya lakására, előre egyeztetett időpontban a tejért, melyet hűtőtáskában visznek el. A leadott tejet az Anyatejgyűjtő Állomáson tovább ellenőrzik, megnézik a pontos mennyiségét, kis mintát bakteriológiai vizsgálatnak vetnek alá, továbbá minden alkalommal szűrik az esetleges hamisítást (vízzel, tehéntejjel történő egyaránt). Utána pasztörizálás következik, majd eljuttatják olyan édesanyákhoz, akik nem tudják saját anyatejjel táplálni gyermeküket, de gyermekorvosuk javaslatára igényelnek idegen női tejet.

3.2 A begyűjtött anyatej ellenőrzése:

1. Mennyiségi ellenőrzés: A beérkező anyatejet mennyiségét mérőhengerben mérik le. A kiadott anyatej mennyiségével az Anyatejgyűjtő Állomásnak a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár felé szigorú elszámolási rend és határidő betartásával kell

elszámolni, mert a felhasználók helyett a Pénztár fizeti ki az anyatej árát az Anyatejgyűjtő Állomáson keresztül az anyatejadó anyák számára.

2. A beérkező anyatejből mintát vesznek, melyet Mikrobiológiai Laboratóriumban bakteriológiai szempontból megvizsgálják.
3. Ezen kívül a beérkező anyatejet további ellenőrzésnek vetik alá. Rendszeresen ellenőrzik a fajsúlyt hengeres fajsúlymérővel, ami a vízzel való hamisítást mutatja ki. A tehéntejjel való hamisítás kimutatására használják az Ivády-Koltai reagenst. Ezeket a vizsgálatokat rendszeresen elvégzik minden üveg tejnél.
4. Pasztörizálás: A vizsgálatok után az anyatejet abban az üvegben, amelyben az anya adta, 650 °C-on 30 percen át pasztörizálják.

3.3 Az anyatej igénylés módja:

- Az anyatejet térítésmentesen (ingyen) kaphatják meg azok a csecsemők, akik számára fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásuk során, továbbá járóbeteg-szakellátásuk során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve házi gyermekorvosuk anyatejet rendelt.
- Az anyatejet vényre (receptre) kell havonta (1-31-ig) felírni.
- Az anyatejet igénylő gyermekek szülei a gyermekorvos által felírt recepttel kereshetik fel az Anyatejgyűjtő Állomás munkatársait.

A csecsemő 8 hónapos koráig az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter rendeletében meghatározott esetekben fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátása során, továbbá járóbeteg-szakellátása során a gyermekgyógyász szakorvos, illetve házi (gyermek) orvos rendelése alapján jogosult térítésmentesen anyatej ellátásra. Aztán hogy mekkora mennyiséget kap a női tejből, az nem csak attól függ, mennyit ír fel a gyermekgyógyász, hanem attól is sajnos, hogy mennyi van adott esetben az anyatejgyűjtő állomáson.

A fentiekből is látszik, mekkora érték az anyatej. Komoly összeget fordít a társadalombiztosító arra, hogy begyűjtse, vizsgálja, majd újraossza a többletként termelődő női tejet annak érdekében, hogy olyanok is hozzá juthassanak, akiknek saját édesanyjuk nem tudja táplálni őket. És bár pénzben díjazza azoknak az édesanyáknak, akik nem kis fáradsággal saját gyermekük szoptatásán túl energiát fordítanak a fejésre is, azért kell hozzá egy adag jó szándék is ezen édesanyák részéről, mert nagyon kimerítő napról napra fejni, ezzel sok időt eltölteni. Valóban látjuk, komoly egészségügyi szerepe van a fejlődő szervezet számára az anyatejnek!

4. AZ ANYATEJ KEZELÉSÉNEK HIGIÉNÉJE:

1. A begyűjtött tejet feldolgozásig az erre a célra kijelölt hűtőszekrényben kell elhelyezni, és tárolni +4 °C-on.
2. Bakteriológiai mintavétel:

- A tejadóktól származó tejből az Állomáson bakteriológiai vizsgálat céljára mintavétel történik steril lombikba
- Bakteriológiai vizsgálatához mintavétel javasolt:
 - a. új tejadó anyák esetében
 - b. régi tejadó esetében havonta ismétlődő vizsgálatot kell végezni pasztörizált tejből.

- Pozitív eredmény esetén addig kell a vizsgálatokat végezni, míg két egymást követő alkalommal negatív eredmény nem születik.

- A bakteriológiai vizsgálatot az ilyen vizsgálatra jogosított laboratóriumban kell elvégezni.

3. Hamisítás kizárása:

A beérkező anyatejet Rosal savas / 0,5 %-os/ ellenőrzésnek vetik alá. A vizsgálat célja az, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a beérkezett tej tehéntejjel nem hígított.

4. Feldolgozás:

- a begyűjtött anyatejet steril cumisüvegekben lemérjük, adagoljuk, melyek lefedésére steril kupakot, illetve steril gumidugót használunk. Lezáráskor az üvegen feltüntetjük az anya törzsszámát, illetve a pasztörözés időpontját (hó/nap)

- A palackokba adagolt anyatejet 65 °C-on 30 percig pasztörizáljuk. Amennyiben a pasztörizálás vízfürdőben történik, úgy a vízszintnek az üvegben lévő tej szintjét meg kell haladnia.

- A pasztörizálás során tapasztalt minden rendellenességet a Pasztörizálási Naplóban kell feljegyezni, amelyben minden alkalommal fel kell tüntetni:

- a. a pasztörizálás kezdetének és végének pontos időpontját / óra, perc/

- b. a vízfürdőbe helyezett üvegek darabszámát
- c. azoknak az anyáknak a törzsszámát, akiktől aznap a bakteriológiai vizsgálatra mintát vettünk

A Pasztörizálási Naplót vízfürdőnként vezetjük, és a bejegyzéseket kézzel ellátjuk.

5. Tárolás:

- Minden egyes tejadótól egy kiadagolt / 2 ml/ pasztörizált egységet 48 órán át a kiadás után hűtőszekrényben + 4 °C-on tároljuk, hogy az esetleges panasz esetén ellenőrizhető legyen.
- A kiadott anyatejet 24 órán belül felhasználásig történő további tárolásra Tájékoztató című nyomtatványt kapnak a felhasználó szülők.

5. A STERILIZÁLÁSRA VONATKOZÓ HIGIÉNÉS ELŐÍRÁSOK:

1. Az üvegek, kémcsövek, üvegedények és gumidugók sterilizálása a központi sterilizálóban történik.
2. Üvegmosás: Az üvegek, gumidugók, üvegedények az öblítés után a központi sterilizálóba kerülnek. Ezután sterilen, becsomagolva kerülnek vissza.

6. AZ ANYATEJGYŰJTŐ ÁLLOMÁS SZEMÉLYI HIGIÉNÉJE:

1. Az anyatejgyűjtő Állomás dolgozóinak alkalmassági vizsgálatát a mindenkor érvényes jogszabályban foglaltaknak megfelelően kell elvégezni.
2. Az anyatej feldolgozását végző dolgozóknak egészségügyi mosodában mosott, naponta váltott köpenyt, és egyszer használatos sapkát, továbbá szájmaszkot kell viselnie.
3. A higiénés kézfertőtlenítés az Intézményi Protokoll előírása szerint történik.
4. Az Állomás dolgozóinak munkaköri feladatainak ellátásához elengedhetetlen követelmény, hogy egészségesek legyenek. Lásd: egészségügyi nyilatkozat.

Takarítás:

Az Állomás helyiségének takarítását az Intézményi Takarítási Protokoll előírása szerint végzik.

Záró rendelkezések:

A Szakmai Program 2016.04.01-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a 2013.04.30-án elfogadott, 2013.06.01-től hatályos Szakmai Program.

Jászberény, 2016. február 22.

.....

Tóth Mónika
Intézményvezető

Jóváhagyom:

Jászberény, 2016.március „.....”

.....

Dr. Szabó Tamás
Polgármester